

האוניברסיטה העברית בירושלים
התכנית ליידיש

הריאליזם הדמוני של יצחק בשביס-זינגר

קורס מספר 18874
12:15-10:30 יום ד'
2334 רוח (הר הצופים)

אביב 2014 / תשע"ד
פרופ' דויד רוסקיס

שעות קבלה: בימי ב, בתיאום מראש, חדר 6302 רוח, טלפון: 5883617-02

David.Roskies@mail.huji.ac.il

תיאור הקורס: בשיעור נערוך היכרות עם יצירות המופת של יצחק בשביס-זינגר, שנכתבו בפולין ובארצות הברית; נעיין בריאליזם הדמוני לסוגיו ונבחן את מקורות הרוע בעולמו הבדיוני והפנטסטי של סופר מרתק ורב-פנים זה.

דרישות הקורס והרכב הציון הסופי

1. נוכחות חובה.
2. השתתפות פעילה בקורס - עמידה במטלות, קריאת מקורות וספרות משנית וכו'.
3. עבודת אמצע סמסטר: השוואה יסודית בין זיידל כהן וגימפל תס. היקף העבודה בין חמישה לשמונה עמודים. את העבודה יש להגיש עד לתאריך ה-23 באפריל ללא יוצא מן הכלל. משקל העבודה הוא 40% מהציון הסופי.
4. המטלה הסופית בקורס היא מבחן בית. השאלות יימסרו לכם ב-11 ביוני.
5. המועד למסירת המבחן הוא ה-25 ביוני בשעה 8:00.

כל המקורות הראשיים והמשניים (חוץ מאלה שאפשר להשיג באינטרנט) מופיעים ב**מקראה** שאותה ניתן לרכוש במרכז לשירותי משרד של האוניברסיטה. כמו כן, אפשר לרכוש את הרומן **שונאים: סיפור אהבה** (ספריית פועלים תשל"ט) ב"אקדמון".

19 בפברואר הנס והבנתו

מדוע צעקו האוויזים (1956) – מיידיש: צבי ארד, מתוך **בית הדין של אבא**; מיידיש צבי ארד, תל-אביב: ספרית פועלים, תש"ס 1979.

נאום פרס נובל (1978) – מאנגלית: ענבל שגיב, מתוך שולמית אלמוג (עורכת), פניני נובל, חיפה 2007, עמ' 87-94.

24 בפברואר הריאליזם הדמוני: פרשת הרב ביינוש אשכנזי

השטן בגוריי (1933), חלק א' – מיידיש: מ. ליפסון, מתוך **השטן בגוריי: מעשה משכבר מימים וסיפורים אחרים**, תל אביב 1953, עמ' 9-149.

5 במרץ הריאליזם הדמוני: פרשת רכלה בבד

*** השטן בגוריי**, חלק ב'

אברהם נוברשטרן, "הפרק האחרון: אפוקליפסה והיסטוריה ביצירתו של יצחק בשביס", **קסם הזמזומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש**, ירושלים 2003, עמ' 334 – 356.

12 במרץ הריאליזם הדמוני: פרשת הדיבוק ובעיית הסיום

***השטן בגוריי**, הסיום העממי

19 במרץ תש"ג/1943, שנת המפנה

***בעיות היידיש באמריקה** (1943), מתוך **זרוס (בואנוס איירס) שנה ו' (1943)**, חוב' 7, עמ' 132-134.

איתמר אבן-זוהר וחנא שמרוק, "לשון אותנטית, מסירת דיבור אותנטי: עברית ויידיש", **הספרות** 30-31 (1981), עמ' 82-87.

ג'נט האדה, **יצחק בשביס זינגר: ביוגרפיה**, תל אביב 2009, פרקים 5-6.

26 במרץ סיפור על שכל וכפירה

***זיידלוס הראשון** (1943) – מיידיש: מ. ליפסון, מתוך **השטן בגוריי: מעשה משכבר מימים וסיפורים אחרים**, תל אביב 1953, עמ' 203-215.

Joseph Sherman, "Bashevis Singer and the Jewish Pope," in Seth L. Wolitz, ed. *The Hidden Isaac Bashevis Singer*. Austin: University of Texas Press, chap. 2

2 באפריל סיפור על אהבה ואמונה

***גימפל תם** (1945) – מיידיש: מ. ליפסון, **שס**, עמ' 269-286.

דן מירון, "סבילות וסיפור: לקסמו של בשביס-זינגער", **הספרייה העיוורת: פרוזה מעורבת**, תל אביב 2005, עמ' 37-50.

Ruth R. Wisse, "Holocaust Survivor," *The Schlemiel as Modern Hero* (Chicago 1971), pp. 58-69.

9 – 23 באפריל חופשת פסח

23 באפריל	עבודת אמצע סמסטר
-----------	------------------

30 באפריל	<u>בין חכם ותם: השוואה בין זיידל כהן וגימפל תם</u>
7 במאי	<u>בין גאולה ושואה</u>
154.	*מעשה טישביץ (1959) – מיידיש: מנחם פרי, סימן קריאה 9 (1979) עמ' 149-
	אברהם נוברשטרן, "הפרק האחרון: אפוקליפסה והיסטוריה ביצירתו של יצחק בשביס", קסם הדמדומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש , ירושלים 2003, עמ' 373-383.
14 במאי	<u>קול אישה</u>
	*צייטל וריקל (1966) – מיידיש: ענת אדרת, הארץ 01/10/2006.
	Joseph Sherman, "Scrutinizing the Shtetl: I. B. Singer's 'Tseytl un Rikl,'" <i>Prooftexts</i> 15 (1995), pp. 129-144
21 במאי	<u>המציאות האחרת</u>
	*הקפטריה (1968) – מיידיש: מתן חרמוני, מתוך אמריקה: העולם החדש ביידיש ובעברית (מתן חרמוני עורך), עם עובד 2012, עמ' 153-180.
	* דברים על הספר ועל המחקר הפסיכי, בתוך אהרן צייטלין, המציאות האחרת: הפאראפסיכולוגיה ותופעות הפאראפסיכיות , מיידיש דוד פאיאנס, תל-אביב, יבנה, 1966, עמ' 9-12.
	:Tzvetan Todorov, <i>The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre</i> (trans Richard Howard), Ithaca 1975), chap. 2.
28 במאי	<u>יום הסטודנט</u>
4 ביוני	<u>שבועות</u>
11 ביוני	<u>שורדים ומאהבים</u>
	שונאים: סיפור אהבה (1966) – מאנגלית: ישראל זמיר

נתן כהן, 'המבע העקיף: ייצוג השואה ביצירתו הספרותית של יצחק בשביס זינגר',
בשביל הזיכרון 8 (2011), עמ' 32-37.

שדים באמריקה

18 ביוני

שונאים: סיפור אהבה

הגר ינאי, "השדים שלא עלו ארצה: הרהורים על גורלו של יצחק בשביס זינגר ועל
העברית", **עם שתי הרגליים עמוק בעננים: פנטסיה בספרות העברית** (עורכות: הגר ינאי
ודניאלה גורביץ'), תל אביב 2009, עמ' 149-158.

הספרות

ביבליוגרפיה נבחרת

יצחק בשביס-זינגר, **בית הדין של אבא**; מיידיש צבי ארד, תל-אביב: ספרית פועלים, תש"ם
PJ 5129.3 B35 M41 203044 1979

-----, **שונאים: סיפור אהבה** (ספריית פועלים תשל"ט)
PJ 5129.3 B35 S591 280569

-----, **השטן בגוריי: מעשה משכבר מימים וסיפורים אחרים**, מיידיש: מ. ליפסון, תל אביב
1953
PJ 5129.3 B35 S591 280569

ג'נט האדה, **יצחק בשביס זינגר: ביוגרפיה**, תל אביב 2009. PJ 5129.3 B35 Z6401 2009
1473457 2009

משה יונגמן, "תקופת פולין ביצירתו של יצחק בשביס-זינגר", **הספרות** 27 (1978), עמ' 118-127.

הגר ינאי ודניאלה גורביץ', עורכות, **עם שתי הרגליים עמוק בעננים: פנטסיה בספרות העברית: מבחר מאמרים** (גרף 2009) 1494185 PJ 5030 F35 I45 2009

דן מירון, **הספרייה העוורת. פרוזה מעורבת: 1980-2005**, בעריכת אמיר צוקרמן (ידיעות אחרונות
2005)
PJ 5017 M57 S5 2005 001361332

אברהם נוברשטרן, **קסם הדמדומים: אפוקליפסה ומשיחיות בספרות יידיש** (י"ם: מאגנס, 2003) PJ
5120.3 N68 2003 513253

חנא שמרוק, "מגוון הצורות המונולוגיות בסיפוריו של יצחק בשביס-זינגר", יצחק באשעוויס-זינגער,
דער שפיגל און אנדערע דערציילונגען, ירושלים 1975, עמ' ז-כט. PJ 5129.3 B35 S6 219231
1975

*Hugh Denman, Isaac Bashevis Singer: His Work and His World (Leiden & Boston:
Brill, 2002): PJ 5129.3 B35 Z67 2002 515146*

*David G. Roskies, A Bridge of Longing: The Lost Art of Yiddish Storytelling
Cambridge: Harvard University Press, 1995 PJ 5124 R67 383952*

*Naomi Seidman, Faithful Renderings: Jewish-Christian Differences and the Politics
of Translation (University of Chicago Press, 2006), 263-75. BM 535 S45 F2 2006 1394025 +
EBOOK*

*Seth L. Wolitz, ed. The Hidden Isaac Bashevis Singer. Austin: University of Texas
Press, chap. 2. PJ 5129.3 B35 Z643 2002. Scan 494095*

*Tzvetan Todorov, The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre,
translated from the French by Richard Howard (Ithaca: Cornell University Press, 1975), chap. 2.
PN 3435 T613 1975 111558*

Ruth R. Wisse, The Schlemiel as Modern Hero (Chicago: Chicago University Press, .1971). PJ 5124 W54 159536 1 c. RR. scan pp. 58-69